

Educational Pathways Program

Go.Forward

Polokalame i Auala Faalea'oa'oga

A'oga Matataeseese ma A'oa'oga (VET)

Vocational Education and
Training (VET)

Samoan

O lea le VET?

A'oga Matataeseese ma A'oa'oga (VET) latou te saunia tagata mo tomai ma le poto inisinia i fale faigaluega o mo'omia e faamalieina ai mana'oga o galuega i le taimi nei ma le lumana'i. Tuu faafaigofie, VET o le a'oga ma a'oa'oga e faavae - ai tomai. O se vaega o le tuufaatasia o auala o a'oga maualuluga Ausetalia, o VET ua mamanuina e lagolago le tamaoaiga o NSW, atiina'e i nuu ma itumalo.

VET o se filifiliga o a'oga lea ua ofoina o seisi o filifiliga faatino mai iunivesite e ala i agavaa tuto'atasi, e faapea fo'i ma galuega faamasani ma a'oa'oga lea e a'oa'o ai i falefaigaluega a'o iai i galuega totogi. E ta'ita'i ai i agavaa aloa'ia faaleatunuu lea e amata mai Tusifaamaoni I - IV i le Diploma ma Advanced Diploma.

Ua le gata i le iai o mataupu a VET mo fale gaosioloa ta'itasi, ua iai foi mataupu a VET mo laufanua ua to'atele ai tagata ma galuega uma ua lipoti mai le toaititi o tagata faigaluega. Ua talafeauga lelei le VET i le taimi nei ai le amataga pe a fai NSW ose aai fai pisinisi i le lalolagi.

Aisea VET?

I aso nei o le tauva mo galuega i maketi, ua taua ai le iai o sou tomai inisinia talafeagai ma agavaa. O le alu i le a'oga e tapena ai oe mo le lalolagi moni. O pule o galuega i Ausetalia atoa e umia agavaa i VET i tulaga aloa'ia maualuluga. Ua latou iloa e momoli e VET se polokalame ua faatulagaina sa mamanuina e tagata popoto o falegaosioloa lea ua a'oa'oina ai tamaitia'oga e ala i tomai faapitoa o falegaosioloa o moomia.

Vave alu iai ma laititi ai le totogi

E fesoasoani le VET ia te oe e fai le auala vave, maualalo-le tau e faamae'a ai se agavaa ma saili se galuega e faatusatusa i le maua ose tikeri mai le iunivesite. O vasega i le tulaga Certificate I-IV e masani ona fai i le va o le ono masina ma le lua tausaga. O vasega o Diploma ma Advanced Diploma e amata mai le tasi i le lua tausaga. O galuega faamasani ma a'oa'oga e maua totogi a'o a'oga ma e tusa ma le tolu i le fa tausaga e faamae'a ai. Talu ai o pili mo VET e faalagolago i tulaga o loo e iai ma le ituaiga vasega ua e filifilia, e masani ona maualalo le pili ai lo le iunivesite.

Atia'e se matātā ete fiafia iai

O agavaa a VET e mafai ona ta'ita'i ise matātā e lelei-totogi. O le a avatu ai tomai o loo fia maua i galuega, o avanoa e maua ai galuega lelei ma se lumana'i manino lelei. E sili atu fo'i nisi auala tetele e ofi atu ai i se galuega, e maua fo'i avanoa i VET e siitia ai agavaa i tulaga-mauaaluluga, atia'e lou poto ma tomai a'o aga'i i luma. E mafai fo'i ona e maua togi e ulufale ai i iunivesite e ala i auala a VET. Poo lea lava lau filifiliga i le mea ete faia i lou olaga, e mafai e VET ona faatulaga ia mea mo sou manuia.

A fia maua nisi faamatalaga e uiga i le Educational Pathways Program, asiasi education.nsw.gov.au/educational-pathways

Pe sa e iloa?

Myth 1. O tagata faau'u o VET e maualalo totogi e maua i lo tagata faau'u o iunivesite.

Mea moni O le totogi ogatotonu o le taimi- atoa mo se tagata faau'u a VET e \$56,000. O le totogi ogatotonu i le tausaga mo se tagata faau'u i le tikeri muamua (bachelor) e \$54,000.

Myth 2. O tagata faau'u o iunivesite e faigofie ona maua galuega ai lo tagata faau'u o VET.

Mea moni 78% o tagata faau'u o VET ua faigaluega ina ua uma a'oga ma 82% o VET faamasani poo a'oa'oga ua faigaluega ina ua uma a'oga. Ua faatusatusa ma le 69% o tagata ua faau'u ma tikeri.

Myth 3. O VET ua lē o toe talafeagai ma le tulaga alu i luma o le lalolagi.

Mea moni Ua maua e le Matagaluega mo Galuega o Malō Aafaatasi (Commonwealth Department of Employment) e faapea ua faia e VET a'oa'oga mo le iva mai le 10 galuega ua valoia o le maualuga lea o le siitia fou o galuega i leisi lima tausaga.